

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdagner Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 2 rals al mes.
Fora. 8 » trimestre.
Un número sol. 0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.

La Unión y el Fénix Español

Compañia de Segurs Reunits

Contra incendis y sobre la vida

Representant per Sabadell y sa comarca: Pau C
lomer.

Carrer de la Soledat, n.º 30 Sabadell.

Encuadrernacions de totes classes

IMPREMTA Y ENCUADERNACIONES

DE

PERE TUGAS

Carrer de Calderon, núm. 36

Se fan tota classe de impressions ab l' esmero, promptitut y economia més perfeccionadas en aquest ram.

Gran existencia de plegadors de cartó de totes midas, á preus econòmichs.

CALDERON, 36

Impressions ràpides y econòmicas

A CLIMATACIÓ

Permetme, estimat lector, que sense gastar cerimònies presenti en escena á don Blas Valetudiquino García y Apodaca, ex castellá vell, natural de Soria y avuy barceloní ab domicili en lo carrer de Tantarantana.

Es un exemplar de lo que serveix d' epígrafe á aqueix article y 't juro que ab poch treball podríes trobarne molts de la mateixa especie, classe y condició.

Don Blas y sa digníssima esposa, casats de bona lley y lligitim motllo, arribaren á la capital del principat en alas d' un destí de quatre mil ralets sense descuento. No 'm creguis fatalista per lo que acabo d' exposar, puig no 'm refereixo al Destí general, sino á un empleo en la Administració de Rendas; y afegiré, per aclarir lo concepte, que en tal empleo la muller hi intervenia no més que per ajudar á menjar-se 'ls quatre mil del sou que guanyava 'l marit.

Com tota historia sense detalls es molt incompleta, faltaria jo á mon sagrat deber de cronista si t' amagués que la esposa de don Blas, de naixensa estremenya, se deya Nicolasa; que 'l matrimoni s' efectua en la vila y cort de Madrit; que fou un sament d' amor plá y senzill y que la colocació ab los quatre mil, ja suara esmentats. constituí 'l regalo de circunstancias fet per un padrí molt influent y molt generós. á costellas del Estat.

En plena lluna de mel emprengueren los nuvis son viatge, y entre 'ls somnis de color de rosa á que s' entregavan las duas tortoretas, arraulidas pel dols traqueteig d' una polsosa *galera*, hi figurava la famosa colocació, tan espléndidament retribuïda que gracias als ensalms d' un discret estalvi havia d' ésser lo fonament macís de sa fortuna. Sols una gota de vinagre agrejava la mel y mató de tanta felicitat, tal volta per alló de que en lo mon no hi ha rosa sense espinas!

Si la Administració de Rendas s' hagués trobat á Galicia, á la Manxa ó á Despenyaperros tot anava bé, porque allí la gent es cristiana, parla en llengua oficial y balla al só de panderos y castanyolas: mes... ¡á Catalunya!

¡Quí á Madrid no há sentit parlar de Catalunya! Lo país de la gent morrada, aspre y venjativa; l' aixam de sers egoistas que suan y trevallen per abusar de la galvana de las demás provincias; ¡un miserable recó de mon ahont se parla un llen-guatje feréstech y 's tracta com á extranger als mateixos espanyols!

—Mira, Nicolasita, per aixó no t' apuris, deya en Blas á sa dolsa meytat quan se remenava aquest punt. Ab viure tancadets á casa n' hi ha prou perque no se 'ns encomani la ronya de son salvatjisme. Ademés, tinch jo un punyal de Albacete y...¿catalanets á mí...á mí catalanets? ¡Bonich es per certas bromas lo fill de mon pare!

Ab aytal disposició d' esperit arribaren á Barcelona, quedantse no poch sorpresos al veure que 'l primer salvaguardia y 'l segon municipal á quins preguntaren per certa direcció eran tan castellans com ells mateixos. ¿Será, varen dirse, que aquí la gent no serveix per autoritats?

¡Quina anyoransa patriótica me 'ls consecá en un principi! Lo recort dels monumentals «carrer de Toledo, Porta del Sol y plasseta de la Cebada,» las frondosas perspectivas del gegantí «Manzanares, y la deleytosa aygua de la «font del Berro,» que posan a Madrid molt per sobre d' una trista capital de provincia los robava 'l cort. La Nicolasa suava d' angúnia al anar al Born no podentse desfogar en catalá contra 'ls dieteris de las marmanyeras y en Blas per las vetllas semblava una ánima en pena no tenint un rotllo d' amichs que l' ajudessen á politiquenjar tot engolint un café ab mitja torrada.

A taula 'l planys y sospirs feyan tremolar la cassola: ¿ahónt eran aquells llegítims y sabrosos sigrons de «Fuente-Sauco,» los vermells «xorissos» paysans de la Nicolasa y 'l confortatiu *pe-leon* d' Arganda? ¿Ahónt la llamenera *mantequilla* de Soria, las *peladillas* d' Alcalá y l' incomparable formatje manxego? D' aytals remenbransas prenían corda marit y muller per plorar ¡ay! l' amargor d' aquell desterro.

Més ara ve la part trájica de la história: No feya encara un any de la felís arribada dels dos personatjes, Nicolasa 's preparava per donar la primera edició del fruit matrimonial y en Blas furgava en mil racons per depenjar un padrí que descendís dels

Nunyes ó dels Garcías, quan caygué sobre del clàssich matrimoni una terrible calamitat... ¡la cesantía!

¡Aixó en tan crítics moments!... ¡en terra de gent extranya!... ¡lluny de la sospirada pàtria!... sens diner ni cosa que s' ho valgui. Alló si que, corretgits y aumentats, foren los verdaders plors de Jeremias.

Donchs be, ¡quí podía imaginarsho! En lo país de la gent morruda, etcétera, etc., etc., etc., se trobaren á dotzenas los vehins que, aixó si, parlant en castellá ¡ay! poch académich, se cuydaren de la mare, del manyaguet, del caldo y de la llevadora; remolliren lo *brou de pá* y manestra del esbalahit don Blas; corregheren á totes las necessitats del bateig y fins, per aclamació, nombraren un padrí que pagá 'l cotxe, 'ls confits, l' aygua ab xarop, cecalls y xocolata, á més d' un regalet per l' infantó nascut en terra de barretinas. Finalment, vistas la bona lletra y mellor conducta del desde alashoras anomenat don Blay hi hagué medi d' entatorarlo en un escriptori, lliure de caigudas y ab més sou que l' empleo degut al gran personatge de Madrid.

D' aquella época ensá, ¡cosa estranya! á la Nicolasa ja no li semblan tan ordinarias las *monjetas* del nostre país, judicant las atmetillas d' Arenys tan bonas com las d' Alcalá y la llangonissa de Vich gustosa com lo xorisso de sa terra; confessa que son exquisits los matons de Pedralbes y las cocas de Vilafranca y marit y muller convenen en que per una *juerga* son tan á propósit las fonts del *Gat*, *Trobada* y *Setelia* com l' *Arroyo Abonyigal* y demés *merenderos* famosos de la Cort.

Més encara: Avuy los Valetudiguinos, que suman ja nou ó deu, sols tenen de castellà l' apellido; un bon tros estrafet á gust de la gent que 'ls anomena, mudantlo uns en *Bailarino*, altres en *Vatuanino* y que se jo que més. L' hereu portava un penó en l' última manifestació proteccionista; la filla gran es castellana del Clot, ahont viu casada ab un rich *plats y ollas* y 'l fill segon, passant de notari, escriguó per un periódich de Manresa un article incendiari contra la unificació del Códich Civil. Lós mateixos pares recordan no mes son origen pel poti-poti del llenguatge que s' han fabricat y en lo que l' Aussias March

hi té tan dret com en Cervantes. Per aixó si alguna vegada en Blas, mitj rihent, pregunta:

—¿Qué 't parece Nicolasa, vols fugir de catalanicos porque se 't pudran los ossos en la bendita Castilla?

Ella, boy enfurrunyada, contesta:

—¿Vols callarte simplon? Yo no reniego dels meus, vamos al decir, més ara ya estoy feta á quí y...déjate de cansons que donde se encuentra el pa alló es la buena pátria.

Al veure que del Ebro enllá segueixen encara las preocupacions y se 'ns mira com gent interessada é intractable, lo qual no impideix que á nostre Principat hi fassen cap tots los de las demás provincias que no saben d' ahont penjarse, arrelantse després entre nosaltres fins al punt de que avuy hi ha casi be tants *Sanchez, Gimenez y Gutierrez* catalans com hi havia d' *antich Puig, Ferrers, Rius y Serras*, he procurat aclarir lo misteri y...francament, ja que Catalunya es dolenta, egoista y fastigosa y es de teme ho sia fins al día del Judici, per explicar lo fet de que tants castellans se catalanisin no trobo altra rahó sino la de porque las pátatas s' han millorat á Europa:

¡Tot es fruyt de la *aclimatació!*

SEBASTIÀ SANS

(De *L' Olotí.*)

LOS MATEIXOS GOSSOS AB DISTINTS COLLARS

Ja tenim als de 'n Cánovas al candelero, lo cual significa que las regions s' han després d' una tiranía pera sufrirne una altra de nova per un periodo mes ó menys llarch de temps. Sagasta y sos confreres inspirats per un desenfrenat lliure-cambi ha fet entrar en continua congoixa al pays productor esma-perdut per la inestabilitat aranzelaria, per veurer á tot hora amenassada de mort la industria y sotmesa al major desorde l' agricultura. Cánovas que desde l' oposició prometé *el ore y el moro* fou l' ultim ministre que dexá viva la llaga de la usurpació dels drets forals. Donchs si l' un per la part material ha fet tot quant ha pogut pera arruinar al pays, y l' altre s' ha entretingut á esmicolar los restos d' una vida de pau y felicitat, be pot dirse que son l' un per l' altre.

Fills los dos del centralisme que tot ho malmena y aniquila rés poden

dar de bó, l' un obrint las portas als mercats estrangers sab que será ben retribuit dels competidors nostres, l' altre predica proteccionisme perquè aixís s' engroixirían los rius d' or pera la gorja assedegada del centralisme, y aixís encare que las escolas dels dos semblin antitéticas, no ho son, no, tenen una marcada afinitat.

¿Que han fet uns y altres de profitós d's que com catúfols venen repartintse l' aygua del presupost, sino il·lensarla al safreig de las concupiscéncias centralistas y deixar morir de set al delmat pays que tant necessitat se trova de corrents vitals y regeneradoras?

Los ministros de Foment de abduas collas poch ni gens s' han desvetllat pera la cultura del poble, l' han deixat revolcar-se en sa ignorancia y petitesa d' esperit, y 'l treball.....

En Governació cada dia aném veyent que sols se serveix pera nombrar alcaldes de real ordre y per cobertura de l'olla podrida de las eleccions de los malament anomenats representants nostres en Corts y Diputacions. Que ho diguin suära l' alcalde y 'l president de la Diputació de Barcelona.

Y en Hisenda? De perlas está l' hisenda pública. Cada dia irregularitats, á cada instant disbauxas, lo lladronici es ja materia corrent.

De Guerra y Marina no cal parlarne, la guerra de Melilla es eloqüent mostra del desordre en que 's trovan aquestos dos rams de l' Estat espanyol.

Ultramar: Que felissas són las Antillas des que tenen l' honra imman-sa de estar governadas com nosaltres! Son estat es flòreixent, sa riqueza creix més cada dia y ¿qui parla de separatismes si 's trovan tant bé dintre aquesta unitat espanyola?

Los de Gracia y Justicia, companys del difunt Alonso Martínez, que Deu l' hagi perdonat, desde 'ls famosos lleisladors de Cádiz que declararen ben explicitament en un preambul-sa insuficiencia, fins als ministres flamants de nostres dias, ja veyen lo caótica que es la xarxa de nostras lleys, lo desordre de nostra vida jurídica, principi y fonament de todas las desgracias que 'ns afligeixen.

Aixís han sigut tots, s' anomenessin progressistas, com liberals conservadors, tots ab la mateixa capa del centralisme han corrumput, han desmoralisat, han malmenat activitats y aspiracions honradas.

Perxó cuan veyém que encare hi ha qui confia ab uns ó ab altres pera la redempció del nostre poble, lo creyém mes curt de gambals que carregat de bons desitjos.

Contra 'ls set pecats del centralisme hi ha set virtuts que han de purificar nostre esperit, virtuts que reunidas se trovan en la Constitució regional d' Espanya.

Contra 'l Foment hi ha las Diputacions regionals que vetllan pera l' avens intelectual de la regió y pera sas obras públicas; contra la Governació hi ha 'l sufragi dels caps de família; únichs que elegeixen á sos

administradors comunals; contra l' Hisenda caòtica hi ha descentralisació complerta lo mateix que pera Ultramar; contra Gracia y Justicia hi ha l' esperit de legislació peculiar de cada poble: es á dir contra 'l Centralisme, pecador que tot ho circumscriu á un cercol estret y miserable, hi ha 'l sant Regionalisme que s' informa en un ample esperit de llibertat.

¿Quan será que 'l nostre poble s' cansi de tanta bruticia y pensi en una confessió general?

Avuy fos y demá festa.

M.

Noves adhessions á la "Associació Popular Regionalista"

CARTA DE D. JUSTÍ PEPRATX

Senyor President:

Varias circumstancias m' han privat contestar fins avuy á la gratíssima carta, ab la que m' ha V honrat, fentme saber la constitució de la «Associació Popular Regionalista». Mes lo mateix avuy, com temps ha, y com sempre, he concedit afectuosa atenció, ha diu V, axí en veritat, á tot lo bó que 'm vé de terra catalana.

Donchs aplaudeixo la creació del nou Centre, ahon podran esplayarse ab tota llibertat, llengua, ideas y costums, que tant m' atrauen y m' hi adherexo de tot cor. Cristiana y catalana es aquesta la meya terra, aixís com la vostra. Bé podem uns y altres encaxar sens perjudicar als drets de nostres respectives pátrias, que 's miren també com á germanas una y altra, gracias á Deu.

Deu guardi á V. molts anys y á la Associació que dignísimament presideix, á qui desitja la més gran prosperitat.

son afectíssim y devot servidor q. b. s. m.

SI... JUSTÍ PEPRATX.

OFICI DE DON ALFRED BRAÑAS

Ha rebut la atenta comunicació de V. fentme saber haverse constituït en exa capital de la Regió catalana, la *Associació Popular Regionalista*, á la que agraheixo sa afectuosa atenció y á la que m' oferesch incondicionalment pera lluytar sense desfalliments, sense repós, sense trevas, pera les llibertats regionals y per lo renaxement del verdader Estat espanyol, fundat sobre la autonomia de las nacionalitats ibéricas.

Exemples está donant lo regionalisme catalá d' una activitat y un

entusiasme que pera nostres gallegos voldríam los que aquí lluytám desesperats contra un ensopiment profund, y contra la muralla de bronzo d' un caciquisme atuhidor, font de tots nostres mals, y causa efficient de nostre aplanament intelectual y moral. Lo noticia de la constitució d' un centre catalanista, l' exemple altíssim de cada esforç fet per los regionalistas d' exa inoblidable y estimada Catalunya, es pera nosaltres com un bálсам consolador y com una misteriosa y dolcíssima veu interior que 'ns alenta en nostras constants y diarias batallas.

Peró mentres al que sotseriu li quedí una alenada d' existència, mentres per sas venas circula una gota de sanch, ni un sol moment desdirá en lo decidit y fort empeny que constitueix sa idiosincràcia, jamay deixarà de caminar á las avançadas del exércit regional gallego, obrasat á la bandera blava y blanca de sa pátria.

Visquém, sí, peró visquém pera la llibertat, pera la felicitat, pera la emancipació de nostras pátrias. La *Associació Popular Regionalista* me té á sas ordes y li repetexo lo testimoni de mon agraïment, per sos oferriments, y espero en lo successiu nos comuniquém pera quan nos ininteressa y convinga.

Deu guardi á V. molts anys—Santiago de Compostela á 15 de Mars de 1895.—ALFRED BRAÑAS.

Sr. D. Lluís Marsans, President de la *Associació Popular Regionalista* de Barcelona.

L I T E R A T U R A

LAS TRES LLÁGRIMAS DE 'N CINTO

Un petit grupo devallá primer, tots entiquetats, riallera la mirada y alegroys els ayres... Entornavan á un jovenet d' ulls vius, de pel rossench, d' animats gestos; enrojít son rostre y entresuat; més que per temperament natural per efecte d' emocions tendres. Duas senyoras, mare y filla, judicant per la apariencia y ab las quinas m' havia ensopegat ja al rondajar pel pati, correghueren á saludarlo.... Ja 's donavan las mans, quan, uns senyors d' etat, de mirada severa y despreocupats ayres, devallant á la esgarriada, varen separarlos... Uns joves, de posats esllanguits y de mirada trista, com dominats per l' entossuniment d' alguna idea, venían darrera séu; passant la porta, y tot de sobte, la comitiva del Col·legi. El cor me vá dá un salt...

S' adevantavan discutint, manotejant; irats alguns y ja nerviosos; quina febre de xerróteig atemperavan ab sas observacions els altres; apareixent totseguit, en Cinto, entre un dels professors, el més amich, y 'l director del Col·legi... Ja sols al véurel m' agafá una angunia, que ni hi sentíal.. Grog, aclaparat, desfet, baixava 'l pobre Cinto, com si tornés d' un com-

bat y hagués rebut una estocada. Son amich y el director el conduhían en-devant, casi arrossegantlo... «Ja es hora de que sias home!...»—li repetia 'l director, estrenyentlo...—«Contra la forsa no hi ha ressistencia»—li afegia son amich, abrassantlo. Escoltantme als uns y als altres vaig entendre la cosa... S' havia lluhit... Havia guanyat... Es trobava sèt colzes per demunt de sos contraris, sobre tot, per demunt l' afortunat de sos contraris... Més, *estaba escrit* que l' favorescut segons insistentas veus, no havia de ser ell; escrit sobre paper rosa y rubricat per mans de dama, y d' aquell procés de la fatalitat en Cinto 'a resultá la víctima. Jo ni gosava acostarm'hi... Empró, negarli monafecte en aquells moments tant tristos no se 'm feya resistible...

—¡Cintol!.. ¡Cintet!.. Ja ho sé... ¡Cofis y mofis!.. més, no t' apuris... Si tant convé 'ns hi empenyarem las-calsas!..—¡No tot son flors en aquest mon, ja ho veus!.. Entre las flors també s' hi ajauhen vibras!.. Cintet!.. Qué fás?... Y are?... ¡No te 'n donas vergonya!.. aquí.. devant de la gent!..

Més, sos ullis, ja feya estona encesos, comensaren á espurnejar, y la llágrima, que tot just apuntava en un recó de sos ulls, extracte de son dolor, essencia de sa rancúnia, aná revenint y més revenint, sospesa una estona en lo mateix cayre de sas parpellas com una grossa perla, pera rodolar per sa cara totseguit, estrellantse en llumenosas bolvas al topar en un dels traus de sa livita...

*
*
*

Els consols dels de casa, las paraulas del director del Col·legi, are confortables, are amonestosas, y sobre tot el *cúralo todo* del temps, foren el pegat qu' apellá la nafra tan brutalment oberta en l' amor propi de 'n Cinto. Alguna cosa van ajudarhi els molts quefers que li sobrevingueren un cop acabada la carrera... Boy esperant la plassa que 'l director del Col·legi li procurava pera posar en práctica sos coneixements científichs, y á truco de retorná 'ls mantlleus que li havían sigut indispensables pera la obtenció del títol, en Cinto s' agafava á tot.

Cálculs, anàlisis, lliçons particulars pera 'l repàs d' assignaturas, classes en son Col·legi matins y vespres, idiomas; tot ho aprofitava... Pera rehabilitarse d' aquella brandida, desitjava que vaqués una cátedra; pero l' escarment d' aquellās oposicions li sobtavan l' ànim, y 'l esvania de semblant idea...

S' havia enfurrinyat un xich, més que per natural temperament, més que per la etat, per la sotragada de la llicenciatura. Potser hi contribuía, en son exterior, al menos, la espessó y descuydament de son pel, lo deixat-anar de son vestir, lo barruer de sos ayres; més es traslluhía en son intern, quelcom d' aspró, de desgayrament d' esprit; marcas d' un incipient fatalisme, fill de sas mal cobadas decepcions, qu' amenassava dominarlo.

A casa, ataleyat de dias, com s' esqueya, ben poch hi era... Si alguna estona li restava lliure, pocas y après de sopar, las ocupava en llegir... Més no llibres de la carrera ó científichs; sino viatjes, nóvelas, cuentos; obras

totas extranjerias y d' autors moderns, qu' aparantavan distreure 'l... Ab nosaltres pocas conversas tenia... Y no per desafecció, que no era pás agraument lo que li mancava, sino perque, desnivellats de coneixements, com nos esqueyan, ab bona cosa més d' anys y ab diferent criteri, ni éll sabia que contestarnos ni nosaltres que dirli. 'S tancava en son quarto, un quarto de solter, cedit pel matrimoni del replá, y moblat, sino ab lusso, ab cert confort tant parenl de la comoditat com de la decencia, y d' allí no 's movia fins que l' avisava sa mare.

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Seguirá.)

CONSISTORI DELS JOCHS FLORALS DE BARCELONA

LLISTA DE LAS COMPOSICIONS REBUDAS EN AQUESTA SECRETARIA AL
DIA D' AVUY.

(Continuació)

Número 106.—Assaig crítich sobre 'l philosoph barceloní en Ramon Sabunde, *Qui tot vatibus unus quae Natura negat jungere juneta dedit*.—107. Somni de Catalunya. ¡Dolsos y tristos recorts!—108. La Dúltera. *Vix inferi domus ejus. Proverb. Cap. VII. Vers 27*.—109. Serenata. *Che volendo parlar, cantava sempre*. PETRACA. *Cansó I*.—110. La lley d' hostatje. *L' hoste deu esser sagrat*.—111. Las cucas lluminosas. *Al entorn del fossar, hi ha cuquetas de llum*,—112. Lo combat de Palamós. (1757). *Lo Rey Ferrán VI concedí al patró una pensió y una medalla...* (*Gaceta de Madrid del 25 de Juny*).—113. Sant Agustí. *Tradició popular*.—114. Maria. *Lo primer amor*.—115. Lo pont del Diable. *Legenda*.—116. Plany de penediment. —117. A Vilafranca. *Oda. Docte y literata*.—118. Vetllant. *El tiempo acaba con el duelo, la tierra consume el cadáver y el olvido, etc.* VALERA.—119. Lo crim dels moliners. *Dels pecats dels pares...*—120. Justicia de Déu. 1457.—121. La maledició del boig. *Y lo que no osaban decir en público los cuerdos y discretos, ecétera*. MONFAR.—122. La bordeta. *Dels pecats dels pares...*—123. Lo martiri de Sant Magí. *Vuy la terra rosas cria—per hont passa vostre cos...* GOIGS A SANT MAGÍ.—124. La Masia d' Ordal. *Avuy ya ni trèvallas—com ho feyas avans per tu mateixa*.—125. Un bon pàtrici. *Pro pàtria*.—126. La mort del Baptista. XXX.—127. Estudi sobre la Filosofia á Catalunya en lo segle XVIII. *Insistere vestigiis*.—128. Los segadors de la Gorga. *In hoc signo vinces*.—129. Les esposalles. *Fuhite me floribus... quia amore langues*. CANTAR DELS CANTARS.—130. Los primitius màrtirs de la independència catalana ó Los fèguls il·lèrgetes.—131. Recorts d' una Festa Major. (Costums del Camp de Tarragona),... la Pàtria—sencera 's trova aquí ADOLF BLANCH.—132. La festa major, *Ha per-*

dat molt.—133. Als Jochs Florals. *A so de tabals—no s' agafan llebres.*—134. 6 de Juny de 1808. *¿Qui ho havia de dir!?*—135. La cançó del Catalá. Lletra y música. *Oh! cantem-la; que cantem-la—Catalunya re-viurà.*—136. Lo Bruch. *Es lo nostre Dos de Maig.*—137. Desde la vall. *Anyoransa.*—138. Costanera. *Recort amarch.*—139. Lo cabaler. *Costums que quedan...*—140. Lo germana del Comte d' Urgeli. *Y finalment se retiró al monasteri de Jijena donde ya tenía una hermana.*—141. A Sant Magi, martre. *Honoremus martyrem.*—142. Lo bressolet. *Per l' amor de Deu.*—143. Flor bosquetana. *¡Pobreta!*—144. Relació històrica de la Conquesta de Menorca feta per lo Rey Alfons III d' Aragó. *E lo senyor Rey ab deu galeras mig negadas arribà al port de Mahó.* CARBONELL.—145 Lo cant de la Sirena. *Tradicció.*—146. La Creu de Santa Creu. *Demunt d'una aspra roca—tocant de punta al cel.*—147. Verge y Màrtir. *Accipe coronum, quan tibi Dominus preparavit in aeternum.*—148. Llàgrimas d' amor. *Balada.*—149. Lo martiri de Sant Magi. *En los monts de Brusaganya.*—150 La borda. *¡Pobreta!*—151. Compendi de la Historia de la Literatura Catalana. *Pus parla catalá Deu li don gloria.* MUNTANER.—152. Necessitat de que la ensenyansa á Catalunya sia donada en llengua catalana. *Rahonaments inédits.*—153. Costums del segle xv. *D' un recó de golf.*—154. La bandera de Sta. Eulalia. *In hoc signo vici.*—155. Tradicions de la costa. *Blanes.*—156. Amors. *Flors del món, si 'us dich adéu—es que 'n flayro de més belles,* etc.—157. Mares. *Perfils.*—158. Capdellant. *Joguines.*—159. Lied. *Salva dinora casta e pura!*—160. A la pàtria. *En llemosí al Senyor pregaba cada dia,* etc. ARIBAU.

Barcelona 28 de Mars de 1895.—Lo Mantenedor Secretari, JOAN ALMIRALL Y FORASTÉ.

NOVAS

La Companyia «Valero» que actúa en lo teatre Principal, avuy nit posará en escena lo drama en 4 actes, del célebre dramaturgo don Joseph Echegaray, estrenat recentment en lo teatre Espanyol de Madrit, titulat: «Mancha que limpia».

Demá dilluns primer de Abril, inaugurarà lo ferrocarril de cremallera á Montserrat lo servey d' istiu. Combinat ab lo del Nort, hi haurá bon número de trens ascendents y descendents pera comoditat de los passatgers entusiasmats de tan agradable excursió al célebre monastir.

Lo 15 del próxim Juny, probablement, será inaugurat en Badalona lo monument erigit en honor del protector y fill adoptiu d' aquella vila, don Evaristo Arnús.

Avuy surtirà de la Parroquia de la Puríssima Concepció d'aquesta ciutat, la professó del «Via-Crucis», que promet veurers molt concorreguda. Ha sigut confiat lo pendó á nostre bon amich lo conegut propietari don Anton Domenech y Llonch.

Pera la professó del «Dijous Sant» s'ha fet càrrech del «Pas» de Nostre Senyora de la Soledat la «Associació de Catòlics». Donada la importancia de dita «Associació» y lo respectable número de socis ab que conta, es segur que 's veurà dignament representada.

Segons se diu la Companyia Infantil de sarsuela de don Joseph Bosch, donará una curta série de funcions en un de nostres teatres.

Avuy se celebrarà en lo «Saló Sabadellés» (Jan) d'aquesta ciutat, un gran concert, prenenthi part la reputada orquesta «Muixins», degudament augmentada ab celebritats musicals de Barcelona.

En lo jardí del teatre Euterpe, s'està construhint un kiosco, ahont se servirán begudas y refrescos los días de funció.

Las fábricas d'aquesta ciutat, están confeccionant lo mostruari pera la próxima temporada de patens.

Deu vullgui qu'aquesta sia tot lo satisfactoria possible en bé de nostres industrials y principalment de la classe obrera.

Lo dimars próxim s'estrenará en lo teatre Romea de Barcelona las produccions catalanas «La Viuda», sainete de don Emili Vilanova, y «¡Ditxós ball de máscaras!», comedia de don Francisco Figueras, las dos obras escritas en prosa y originals.

La preciosa obra de gran espectacle del eminent dramaturch don Angel Guimerá, «Jesús de Nazareth», segueix atrayent numerosa concurrència al faverescut teatre de Novetats de Barcelona, essent molt aplaudits los artistas encarregats de son desempenyo per la interpretació acertada que donan á la mateixa.

Segons llegim 's trova malalt d'alguna gravetat en Barcelona lo celebrat mestre Nicolau.

Desitjém son restabliment.

Gridém la atenció de qui correspongui, sobre 'l perill qu'ofereix un dels banchs de pedra situat en lo Passeig de la Revolució, quina en virtut d'una salciada, está enclavat al peu mateix del precipici, lo que podria donar lloch á lamentables desgracias.

De nostre bon company «La Veu de Catalunya»:

«Semb'a que l'acort de la Comisió organitzadora del Somatent prohibint l'ús de porta-fusells ab inscripció catalana y colors de Catalunya, ha produhit profon disgust entre una bona part dels Somatents, aprestantse alguns d'aquests a protestar d'ell per considerarlo anti-reglamentari y estimarlo altament divorciat de las tradicions del Cos. Per de prompte sembla que s'ha convingut ja entre varis pobles proscriure en absolut l'ús dels porta-fusells adoptats oficialment per la Comissió, per son manament de caràcter regional, que l'únic distintiu de la gloriosa institució catalana.

La Diputació de Navarra ha acordat contribuir ab la meytat de lo que falta pera cubrir l'import del monument que s' dedicará a sos furts.

Copièm de «La Publicidad»:

«Guerra crudel, furiosa, y, desgraciadament, ab bon éxit han fet a Madrid el senyor Ferrán los seus antichs enemichs, junt ab los que volen explotar lo negoci del suero antidifièrich, puig han conseguit la prohibició del empleo a tota Espanya d'quell producte, fabricat pel sabí bacteriòlech.

Quan lo suero estava donant excelent resultat a Barcelona, Cartagena, Sevilla, Tortosa, y altres varis punts, se publicà la real ordre prohibitoria, que tenia per objecte impedir l'empleo del suero fabricat pel senyor Ferrán, que era l'únic que s'elaborava a Espanya, y afavorir d'aquest modo als que tractan d'expendre 'l suero extranger, ó que s'expendra com a procedent de Fransa ó d'Alemania.

Segons nostras noticias lo negoci tindrà bon resultat, puig a Madrid la cosa está ben arreglada pera que s'eternisi, entorpidint ab consultas y reparos, la resolució de la instancia del Ajuntament de Barcelona pera que s'autorisi la venda del suero del Laboratori municipal».

Los senyors don Joan J. Permanyer y don Lluís Durán y Ventosa, han rebut una carta de adhesió ab motiu de la proposició qua presentaren en la Academia de Llegislació y Jurisprudencia de Barcelona respecte de las estátuas que han de ser colocadas en lo Palacio de Justicia en construcció qual carta firman 46 advocats de Girona, la casi totalitat dels de aquella antiga é important capital.

En un elegant quadern s'han publicat, traduhts al català, los més interessants passatges de les Sagrades Escripturas contiguts en la magnífica pastoral de Quasrema, publicada per l'Excm. é llustríssim Sr. Bisbe de Vich.

Lodia 10 de Febrer morí a la Habana, l'entussiaista fuerista y notable poeta bascongat D. Fausti Diez Gaviño (A. C. S.).

Lo passat dijous morí a Barcelona nostre bon amich En Joseph Coroleu (Q. A. C. S.).

La Pàtria ha perdut un convensut regionalista; las arts literarias un insigne escriptor; lo trevall, un economista insigne.

A son enterro hi assistiren nutridas representacions de totas las associacions catalanistas, artísticas, econòmicas, científicas y representants de la premsa y tot lo bó y millor de Barcelona, prova evident de las moltas simpatías y llegítimas glórias que s' havia conquistat ab son talent.

Descansi en pau l' ilustre historiador. LO CATALANISTA ajunta son dol al que per ell porta tota Catalunya.

Se trova malalt de gravetat nostre distingit amich lo propietari del diari local «Sabadell Moderno», En Narcís Giralt.

Desitjem al peritíssim industrial y company, prompte y complert restabliment.

ANUNCI OFICIAL

ACADEMIA CATÓLICA DE SABADELL

SEGON CERTAMEN CATEQUISTICH

— PROGRAMA —

A major gloria de Deu y cristiana ilustració de la clase trevalladora de la present ciutat y perquè entre tots los fills y vehins de ésta, sia cada dia major la afició a la Doctrina y conexement de nostra Santa Religió, ha resolt exa Alcademia celebrar en la próxima festa de L' Aplech de nostra Patrona la Verge de la Salut, lo segon de sos Certámens catequistichs en la forma y baix las condicions següents:

I. Se invita a públich Certámen de Doctrina Cristiana a tots los noys de quinze anys per avall, domiciliats en exa Ciutat de Sabadell, y perteneixents a la classe jornalera ó aprenents de ofici, ab exclusió de quants frecuentin las escolas diurnas ó las hagen frecuentadas en los sis mesos anteriors a la present convocatoria.

II. Los premis serán tres ordinaris y un extraordinari. Per cada hù se concedirán altres tants accessits, segons a continuació se expressa:

Primer premi.—Diploma d' honor: Imposició de cinquanta pesetas en la Caxa de Ahorros y pessa, de llana, (en corte) al qui millor sábiga de memoria lo Catecisme de la Doctrina Cristiana (text Oficial del Bisbat de

Barcelona,) so es, las Oracions y las quatre parts anomenadas de Fé, Esperansa, Caritat y Bonas obras.

Segon premi.—Diploma d'honor: Imposició de trenta pesetas en la Caxa de Ahorros y pessa, de llana, al qui millor sàpiga de memoria la meytat del Catecisme sobredit, so es, las Oracions y Doctrina de Fé y de Esperansa.

Tercer premi.—Diploma d'honor: Imposició de vint pesetas en la Caxa d'Ahorros y pessa, de llana, al qui millor sàpiga de memoria la part del Catecisme que compren las Oracions y la Doctrina de Fé.

Premi extraordinari.—Lo Rynt. don Joseph Baltà, Cura Párroco de S. Feliu, concedeix aqueix premi consistent en Diploma de honor, é Imposició de quinze pesetas en la Caxa de Ahorros, al qui millor sàpiga la fórmula de ajudar la Santa Misa, Oferiment y Misteris del Sant Rosari, ab la lletania, y la Acció de gracias per despres de menjar.

Accessits.—Tres per cada hù de dits premis, consistentes en menció honorífica y camisa ó brusa á elecció del interesat.

III. Per optar al primer premi ha deurán passar de quinze anys los aspirants, aixis com ni de tretse pel segon, ni de once pel tercer y quart, com igualment pels respectius *accessits*.

IV. Formarán lo tribunal examinador los R. R. Srs. Párrocos de la present ciutat y un profesor públich seglar de lo mateixa designat per los sobredits.

V. Los aspirants deurán presentar sollicitut al Prefecte de Catequística de aqueixa Academia, desde avuy, nou de Mars, fins al trenta de Abril prop- vinent, expressant en aquella sa edat, naturalesa, pares, ofici y domicili.

VI. L'exámen tindrà lloch á las vuit del vespre del Diumenge primer de Maig, en lo Saló principal de la Academia Católica, baix l'ordre y programa que senyalarán los Srs. Examinadors. Al acte podrán assistirhi los pares y demás familia dels aspirants.

VII. La promulgació y distribució de premis se verificará lo segon día del Aplech de la Salut (13 de Maig) en lo Saló principal de dita Academia, en la solemnisima vetllada que á aquest objecte donará la mateixa y que oportunament se anunciará.

VIII. L'Academia católica honrará ab lo titol de "Soci de mérit" de la mateixa al noy guanyador del primer premi, concedintli totas las prerrogativas reglamentarias dels socis actius, inclosa la participació en la Germandat ó Caxa de socorros tota la vida, sens pago de cuota y mediant tant sols la deguda observancia del Reglament.

Deu Nostre Senyor fassa creixer d'any en any en nostre benvolguda pátria eixa petita llavor, pera prosperitat d'ella y be espiritual y temporal de sa classe més numerosa.

Sabadell, Quaresma de 1845.—Lo President de la Academia, Joaquim Desumvila.—Lo Prefecte de la Catequística, Joseph Fonoll.—Vist y approbat. Lo Director Consiliar, Feliu Sardá y Salvany, Pbre.

FILTRES PERA L' AYGUA

Per 8 pessetas evitaréu una pila de enfermetats.

Sabadell es una de las poblacions més castigadas per las enfermetats, gracias á l' aygua carregada de llot, cals y diversas materias vegetals en putrefacció.

Unich modo d' evitarlas es filtrar l' aygua per medi dels filtres científicament construhits per la casa

M. BURGÜES.- CREUHETA, 92.

NOTA.—Per 0'50 CÉNTIMS se neteijan y cambian las materias que serveixen pera clarificar l' aygua.

JOAN COMAS FAURA

Dipòsit de música de totes classes

Pianos

Ventas, Lloguers, Cambis, Reparacions y Afinacions

Ventas á plazos á 2 duros setmanals

RAMBLA, 67.-SABADELL